

Doğalgaz Taahhüt işlerinde S.Meslek Kazanç Defteri kullanılması gerekip gerekmediği ile ÖKC alınıp alınmayacağı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.21.15.01-GVK-2010/64-36
Tarih	28.12.2011

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

DİYARBAKIR VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Grup Müdürlüğü

Sayı : B.07.1.GİB.4.21.15.01-GVK-2010/64-36

28/12/2011

**Konu : Doğalgaz Taahhüt işlerinde S.Meslek Kazanç Defteri kullanılması
gerekip gerekmediği ile ÖKC alınıp alınmayacağı**

İlgi kayıt sayılı özelge talep dilekçeniz ile Makine Mühendisi olduğunuz, "....." adresinde proje çizimi dahilinde doğalgaz taahhüt işi yapacağınız, bu işle ilgili olarak "İşletme Defteri"ni tasdik ettirdiğiniz belirtilerek, ayrıca "Serbest Meslek Defteri"ni de tasdik ettirip ettiremeyeceğiniz ile taahhüt işinden dolayı Ödeme Kaydedici Cihaz kullanıp kullanamayacağınız hususlarında Başkanlığımız görüşünün bildirilmesi istenilmiştir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 37 nci maddesinin birinci fıkrasında, "Her türlü ticari ve sınai faaliyetlerden doğan kazançlar ticari kazançtır" hükmü yer almaktadır.

Aynı Kanunun 65 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında, "Her türlü serbest meslek faaliyetinden doğan kazançlar serbest meslek kazancıdır.

Serbest meslek faaliyeti; sermayeden ziyade şahsi mesaiye, ilmi veya mesleki bilgiye veya ihtisasa dayanan ve ticari mahiyette olmayan işlerin işverene tabi olmaksızın şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapılmasıdır." hükümlerine yer verilmiştir.

Kanunun müteakip 66 ncı maddesinde ise, serbest meslek faaliyetinin yanında meslekten başka bir iş veya görev ile devamlı olarak uğraşılmasının serbest meslek erbabı vasfını değiştirmeyeceği belirtilmiştir.

Ticari kazançlar esas itibariyle sermaye-emek karışımı bir kaynağa bağlı olarak doğmakta ve bu kaynağa bağlı olarak devamlı bir organizasyona dayanan her türlü faaliyeti içermektedir. Serbest meslek faaliyetinin ticari bir organizasyon içinde yapılması da yukarıda belirtildiği gibi ticari kazanç sayılmakta ve kazancın tespitinde ticari kazançta ait esas ve hükümler geçerli bulunmaktadır.

Diğer taraftan, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 172 nci maddesinde; serbest meslek erbabına defter tutma mecburiyeti getirilmiş, 210 uncu maddesinde de serbest meslek erbabının serbest meslek kazanç defteri tutacağı hüküm altına alınmış, 236 ncı maddesinde ise " Serbest meslek erbabı, mesleki faaliyetlerine ilişkin her türlü tahsilatı için iki nüsha serbest meslek makbuzu tanzim etmek ve bir nüshasını müşteriye vermek, müşteride bu makbuzu istemek ve almak mecburiyetindedir." hükmü bulunmaktadır.

Öte yandan, anılan Kanunun 227 nci maddesi gereğince, bu Kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsiki mecburi olduğundan, ticaret erbabınca 229 uncu maddesine göre satılan emtia veya yapılan iş karşılığında, müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere müşteriye ticari bir vesika olarak fatura düzenlenmesi, 177 nci maddede 6 bent halinde sayılan şartlardan birini taşıması halinde bilanço esasına göre, aksi takdirde işletme hesabı esasına göre defter tutulması gerekmektedir.

Yukarıda yer alan açıklamalardan da anlaşılacağı, proje aşamasından başlayarak taahhüt bölümünü de içine alan komple işler kapsamında çizdiğiniz projeler, doğalgaz taahhüt işinin bir parçası sayılacağından, elde ettiğiniz kazancın ticari kazanç olarak değerlendirilmesi ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 177 nci maddede 6 bent halinde sayılan şartlardan birini taşımanız halinde bilanço esasına göre, aksi takdirde işletme hesabı esasına göre defter tasdik ettirilerek satılan emtia veya yapılan iş karşılığında fatura düzenlenmesi gerekmektedir.

Ancak, proje çizimi ve taahhüt işinin birlikte yapılması yanında, diğer kişilere sadece doğalgaz projesi çizim hizmeti verilmesi durumunda, proje çiziminden elde ettiğiniz kazancın serbest meslek kazancı olarak vergilendirilmesi ve bu faaliyetinizden elde edilen gelir için serbest meslek kazanç defterinin tasdik ettirilerek serbest meslek makbuzu kullanılması gerekmektedir.

Diğer taraftan, Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında 3100 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin 1 inci fıkrasında "Satışı yapılan malları aynen veya işlendikten sonra satışını yapanlar dışındaki kimselere satan veya aynı kimselere hizmet veren birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, bu Kanuna göre ödeme kaydedici cihaz kullanmak mecburiyetindedirler." denilmiştir.

Aynı Kanunun 1 inci maddesinin 3 üncü fıkrasında ise; "Ödeme kaydedici cihazların kullanılması mecburiyeti Maliye Bakanlığınca tespit edilen faaliyetlerle uğraşanlar hakkında uygulanmaz." hükmü yer almaktadır.

Anılan hüküm ile Bakanlığımıza tanınan yetkiye dayanılarak 49 Seri No.lu Ödeme Kaydedici Cihaz Genel Tebliğinin A/3. bölümünde, her türlü inşaat işi ile uğraşanların (yol, su, kanalizasyon, kuyu açma, hafriyat, duvar örülmesi, sıva, boya, badana, elektrik, sıhhi ve kalorifer tesisatı, karo ve fayans işleri, cam takılması, her türlü doğrama işleri, parke döşemesi, çevre düzeni ve benzeri işler), bu faaliyetlerine münhasır olmak üzere, ödeme kaydedici cihaz kullanma mecburiyetinde olmadıkları açıklanmıştır.

Doğalgaz tesisatçılığı ve taahhüt işlerinin, yukarıda belirtilen inşaat işlerine benzer mahiyette olması sebebiyle söz konusu faaliyetinize münhasır olmak üzere Vergi Usul Kanununda geçen belgelerin düzenlenmesi şartıyla ödeme kaydedici cihazları kullanma mecburiyetiniz bulunmamaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 09.09.2026